

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 25 maart 1994 door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen", heeft op 5 mei 1994 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi et du Travail, le 25 mars 1994 d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "modifiant la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie et la loi du 10 juin 1952 concernant la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail", a donné le 5 mai 1994 l'avis suivant :

STREKKING VAN HET ONTWERP.

1. Met het voor advies voorgelegde voorontwerp van wet worden een aantal wijzigingen aangebracht in de regels betreffende de oprichting en de samenstelling van de ondernemingsraden en de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, alsook betreffende de verkiezing van de leden van deze organen.

Daartoe worden wijzigingen aangebracht in, een-deels, de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, wat de ondernemingsraden betreft (hoofdstuk I van het ontwerp), en anderdeels, de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, wat de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen betreft (hoofdstuk II van het ontwerp).

Kenmerkend daarbij is dat de wijzigingen die in de twee wetten worden aangebracht, in een ruime mate parallel zijn, de bepalingen van de artikelen 4 en 6 van het ontwerp, die respectievelijk de wijze van stemmen bij de verkiezing voor de ondernemingsraad en de keuze van de secretaris van die raad betreffen, niet te na gesproken. Daarnaast is er nog de bepaling van artikel 1, 2°, van het ontwerp, die ertoe strekt een reeds op de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen toepasselijke en in de wet van 10 juni 1952 vervatte bepaling, in de wet van 20 september 1948 over te nemen.

.../...

2. De in het ontwerp vervat liggende wijzigingen komen in essentie neer op wat volgt :

- het vermoeden dat verschillende juridische entiteiten een technische bedrijfseenheid vormen, wordt uitgebreid tot de nieuwe entiteiten die, buiten elke formele splitsing om, worden opgericht, voor zover de activiteiten van deze laatste met de activiteiten van de bestaande entiteiten verbonden blijven en de overige voorwaarden, vermeld in respectievelijk artikel 14, § 2, b), van de wet van 20 september 1948 en artikel 1, § 4, b), 2, van de wet van 10 juni 1952, zijn vervuld (artikelen 1, 1° en 7, 1°, van het ontwerp);
- de verplichting wordt gecreëerd om een ondernemingsraad op te richten in de instellingen en inrichtingen waarvoor er geen specifiek vakbondsstatuut is (artikel 1, 2°, van het ontwerp);
- het is de arbeidsgeneesheer en het hoofd van de dienst voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, verboden deel uit te maken van enige afvaardiging in de ondernemingsraad of het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen (artikelen 2 en 7, 2°, van het ontwerp);
- de mogelijkheden om bij de verkiezingen voor de ondernemingsraad of het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen kandidaat te zijn, worden verruimd tot de werknemers die gedurende wisselende periodes en op grond van "atypische" arbeidsovereenkomsten zijn tewerkgesteld (artikelen 3, 1°, en 7, 3°, van het ontwerp);

.../...

- de maximumleeftijd om als personeelsafgevaardigde verkiesbaar te zijn wordt vastgesteld op vijfenzestig jaar (artikelen 3, 2°, en 7, 4°, van het ontwerp);
- de kiezers voor de ondernemingsraad mogen slechts kandidaten op een zelfde lijst aanwijzen (artikel 4 van het ontwerp);
- de niet-verkozen kandidaten vullen de mandaten van de plaatsvervangers aan naarmate deze geroepen worden om het mandaat van effectief lid uit te oefenen (artikelen 5, 3°, en 8, 3°, van het ontwerp);
- ingeval het aantal personeelsafgevaardigden minder bedraagt dan twee, is er een automatische hernieuwing van de ondernemingsraad of het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, (artikelen 5, 4°, en 8, 4°, van het ontwerp);
- de procedure wordt geregeld welke dient te worden gevolgd in geval van een wijziging van de technische bedrijfseenheid tussen de datum waarop de verkiezingsprocedure een aanvang neemt en die van de verkiezingen (artikelen 5, 6°, en 8, 6°, van het ontwerp);
- de aanwijzing van de secretaris van de ondernemingsraad wordt geregeld ingeval een dergelijke regeling ontbreekt in het huishoudelijk reglement, of ingeval verscheidene model-huishoudelijke reglementen van toepassing zijn (artikel 6 van het ontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST.Indieningsbesluit.

Het is niet gebruikelijk in de aanhef van het indieningsbesluit van een ontwerp van wet andere vermeldingen op te nemen dan de aanwijzing van de minister op wiens voordracht het besluit genomen wordt en eventueel een verwijzing naar de dringende noodzakelijkheid als bedoeld in artikel 3, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Het eerste lid van de aanhef van het indieningsbesluit, waarin wordt verwezen naar het advies van de Raad van State, dient derhalve te worden geschrapt, temeer daar dit advies overeenkomstig artikel 3, § 1, van de zoëven genoemde gecoördineerde wetten, samen met de tekst van het voorontwerp van wet moet worden gehecht aan de memorie van toelichting van het ontwerp.

Artikel 1.

1. Uit de memorie van toelichting valt af te leiden dat aan het nieuwe artikel 14, § 2, b), 4°, van de wet van 20 september 1948 (artikel 1, 1°, van het ontwerp), de bedoeling ten grondslag ligt dat het in artikel 14 van die wet beoogde vermoeden "... niet alleen van toepassing zou zijn indien het ontstaan van nieuwe vennootschappen bedoeld was van bij het ontstaan van de oorspronkelijke vennootschap, maar eveneens van toepassing is indien deze vennootschappen

.../...

ontstaan zonder een formele splitsing in de loop der jaren ...". Die bedoeling zou duidelijker in de tekst van het nieuwe artikel 14, § 2, b), 4°, van de wet, kunnen tot uitdrukking worden gebracht door middel van de volgende redactie :

"4° de activiteiten van de juridische entiteiten die het voorwerp uitmaakten van een splitsing of de activiteiten van later opgerichte nieuwe juridische entiteiten, zijn onderling verbonden".

2. Nog uit de memorie van toelichting blijkt dat het nieuwe artikel 14, § 5, van de wet van 20 september 1948 uitsluitend op de ondernemingsraden betrekking heeft. De woorden "zijn uit de bepalingen van deze wet gesloten" zijn derhalve te ruim en dienen te worden vervangen door een verwijzing naar de bepalingen van de betrokken sectie van de wet, bevattende de bepalingen inzake de ondernemingsraden.

Hiermee rekening houdend, wordt voor het nieuwe artikel 14, § 5, de volgende redactie in overweging gegeven :

"§ 5. De bepalingen van deze sectie zijn niet van toepassing op de inrichtingen en instellingen waarvan de personeelsleden onderworpen zijn aan wettelijke of reglementaire bepalingen waarbij hun syndicaal statuut wordt vastgesteld".

.../...

Artikel 2.

In de inleidende zin dienen ook de wijzigende wetten van 23 januari 1975 en 2 januari 1991 vermeld te worden. Voorts wordt in fine van de inleidende zin beter geschreven "... wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd" in plaats van "... wordt het volgende lid ingevoegd tussen lid 1 en lid 2". De redactie van sommige andere artikelen van het ontwerp (onder meer die van artikel 5) zal in een overeenkomstige zin moeten worden aangepast.

Artikel 3.

In tegenstelling tot wat het geval is voor de periodes van tewerkstelling omschreven na de eerste gedachtenstreep van het nieuwe artikel 19, eerste lid, 3°, van de wet van 20 september 1948 (artikel 3, 1°, van het ontwerp), wordt na de tweede gedachtenstreep van dezelfde bepaling geen melding gemaakt van de juridische entiteit waarin de bedoelde periodes van tewerkstelling moeten zijn doorlopen.

Na de tweede gedachtenstreep van het nieuwe artikel 19, eerste lid, 3°, wordt voorts beter geschreven "... dat voorafgaat aan dit waarin de verkiezingen plaatsvinden, gedurende ...". Mede gelet op de in artikel 14, § 4, van de wet van 20 september 1948 gehanteerde terminologie, schrijven we in fine van dezelfde bepaling "... tewerkgesteld is geweest, hetzij krachtens een arbeids- of een leerovereenkomst, hetzij onder gelijkaardige voorwaarden als bedoeld in artikel 14, § 4".

.../...

Artikel 5.

1. In 1° moeten de wijzigende wetten van 16 januari 1967, 23 januari 1975 en 22 januari 1985 worden vermeld en wordt in de Nederlandse tekst van die bepaling beter geschreven : "1° § 1, derde tot achtste lid, ... wordt opgeheven".

2. In de inleidende zin van het nieuwe artikel 21, § 2, van de wet van 20 september 1948 schrijve men voor alle duidelijkheid :

"Het mandaat van de afgevaardigde van het personeel neemt een einde:".

3. In de memorie van toelichting wordt in verband met het bepaalde in het nieuwe artikel 21, § 3, van de wet van 20 september 1948 verduidelijkt dat eraan de bedoeling ten grondslag ligt "een niet-verkozen kandidaat (toe te laten) om over te gaan naar het niveau van plaatsvervanger, alvorens gewoon lid te worden, en dit om de kennis en ervaring te verwerven inzake de werking van de raden of comités vooraleer overgeleverd te worden aan de uitoefening van een mandaat van gewoon lid".

De bepaling waaruit die bedoeling moet blijken is het nieuwe artikel 21, § 3, derde lid, van de wet. De duidelijkheid zou ermee zijn gebaat indien die bedoeling op een meer expliciete wijze zou worden tot uitdrukking

.../...

gebracht in het ontwerp. Daarenboven zou het aansluiten bij een meer logische gedachtengang zo het betrokken lid van plaats werd gewisseld met het tweede lid van het nieuwe artikel 21, § 3, vermits dat lid het specifieke geval beoogt waarin er geen plaatsvervangende leden meer zijn. In die optiek sluit het ontworpen derde lid van artikel 21, § 3, meer aan bij het eerste lid van die paragraaf, waarin de taken van het plaatsvervangend lid worden beschreven.

Hiermee rekening houdend wordt voorgesteld het ontworpen derde lid van artikel 21, § 3, van de wet, als een tweede lid in die paragraaf in te voegen - het ontworpen tweede lid wordt dan het derde lid - en het te redigeren als volgt :

"De niet-verkozen kandidaat van dezelfde categorie en van dezelfde lijst die het grootste aantal stemmen heeft bekomen, wordt plaatsvervanger van een gewoon lid dat zetelt ter vervanging van een gewoon lid wiens mandaat een einde heeft genomen om één van de in § 2, 2° tot 8°, opgesomde redenen. Deze bepaling is niet van toepassing op de kandidaten bedoeld in artikel 2, § 3, tweede lid, van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden".

In fine van het ontworpen tweede lid van artikel 21, § 3, - dat het derde lid dient te worden -, volstaat

.../...

het dan te schrijven "... van artikel 2, § 2, van de voornoemde wet van 19 maart 1991".

4. Voor het nieuwe artikel 21, § 4, van de wet van 20 september 1948 (artikel 5, 4°, van het ontwerp), wordt de volgende redactie in overweging gegeven :

"§ 4. Indien het aantal personeelsafgevaardigden lager is dan twee, wordt de ondernemingsraad hernieuwd. De Koning regelt de wijze waarop die verkiezingen gebeuren".

5. In het tweede lid van het nieuwe artikel 21, § 5, van de wet van 20 september 1948 (artikel 5, 5°, van het ontwerp), lijkt, naar analogie met het bestaande artikel 21, § 1, achtste lid, van die wet, in de Nederlandse tekst te moeten worden gelezen "... normale promoties ..." in plaats van "... normale verhogingen ...".

6. In de inleidende zin van artikel 5, 6°, van het ontwerp moeten het wijzigend koninklijk besluit nr. 4 van 11 oktober 1978 en de wijzigende wet van 21 mei 1991 worden vermeld.

Tevens zou de bepaling onder artikel 5, 6°, duidelijker kunnen worden geformuleerd als volgt :

.../...

"6° Indien de overgang krachtens overeenkomst of de splitsing plaatsvindt tijdens de procedure voorafgaand aan de verkiezingen en nadat de bepaling van de technische bedrijfseenheden definitief is geworden, wordt met de overgang of de splitsing slechts rekening gehouden vanaf de aanstelling van de ondernemingsraad. De regels bepaald in 1° tot 5° zijn in dat geval van overeenkomstige toepassing".

Artikel 6.

1. Met het oog op een eenvormige terminologie, schrijve men in fine van de bepaling onder artikel 6, 1°, van het ontwerp "... waarvan de lijst het grootste aantal stemmen heeft behaald".

2. Rekening houdend met de verduidelijking welke in de memorie van toelichting wordt gegeven omtrent het nieuwe artikel 22, § 7, van de wet van 20 september 1948 (artikel 6, 2°, van het ontwerp), alsook met de in artikel 22 van die wet gehanteerde terminologie, lijkt in de Nederlandse tekst van de ontworpen paragraaf 7 te moeten worden gelezen "Indien er verschillende model-huishoudelijke reglementen van toepassing zijn in de onderneming, wordt alleen datgene toegepast dat is opgesteld door ...".

.../...

Artikelen 7 en 8.

1. De wijzigingen welke deze artikelen in de wet van 10 juni 1952 aanbrengen zijn - op een beperkt aantal artikelen na dat niet wordt hernomen - parallel met de wijzigingen welke in hoofdstuk I van het ontwerp in de wet van 20 september 1948 worden aangebracht. Het kan derhalve volstaan te refereren aan de opmerkingen die bij de overeenkomstige wijzigingsbepalingen van de wet van 20 september 1948 werden gemaakt.

De Regering zal niettemin erop moeten toezien dat de bepalingen van hoofdstuk I van het ontwerp worden aangepast met het oog op het overnemen en invoegen ervan in de wet van 10 juni 1952. Zo wordt in artikel 8 van het ontwerp nog steeds over "de ondernemingsraad" en "de raad" gewaagd, welke begrippen uiteraard moeten worden vervangen door respectievelijk "het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen" en "het comité". Anderzijds dient in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 1bis, § 2, 5°, van de wet van 10 juni 1952, de verwijzing naar "het bij artikel 24 bedoelde rechtscollege" te worden vervangen door de verwijzing naar "het in artikel 1, § 4, h), bedoelde rechtscollege".

2. Voor het overige zijn enkel nog bij artikel 8 van het ontwerp de volgende wetgevingstechnische opmerkingen te maken :

.../...

- in artikel 8, 1º, moeten de wijzigende wetten van 16 januari 1967 en 23 januari 1975, alsook het wijzigend koninklijk besluit nr. 4 van 11 oktober 1978 worden vermeld;
- in de inleidende zin van artikel 8, 6º, moet melding worden gemaakt van het wijzigend koninklijk besluit nr. 4 van 11 oktober 1978 en van de wijzigende wet van 21 mei 1991.

Artikel 9.

Zo er geen bijzondere reden is om af te wijken van de gangbare termijn voor de inwerkingtreding van wetten, wordt artikel 9 best uit het ontwerp weggelaten.

PORTEE DU PROJET.

1. L'avant-projet de loi soumis pour avis apporte certaines modifications aux règles relatives à l'institution et à la composition des conseils d'entreprise et des comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi qu'à l'élection des membres de ces organes.

A cet effet, des modifications sont apportées, d'une part, à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, en ce qui concerne les conseils d'entreprise (chapitre Ier du projet), et, d'autre part, à la loi du 10 juin 1952 concernant la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail, en ce qui concerne les comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail (chapitre II du projet).

Il est caractéristique, à cet égard, que les modifications apportées à ces deux lois sont dans une large mesure parallèles, abstraction faite des dispositions des articles 4 et 6 du projet, qui concernent respectivement les modalités d'élection pour le conseil d'entreprise et le choix du secrétaire de ce conseil. A celles-ci s'ajoute l'article 1er, 2º, du projet, qui tend à introduire dans la loi du 20 septembre 1948 une disposition déjà applicable aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, qui figure dans la loi du 10 juin 1952.

2. Les modifications faisant l'objet du projet se résument essentiellement à ce qui suit :

.../...

- la présomption selon laquelle plusieurs entités juridiques forment une unité technique d'exploitation est élargie aux nouvelles entités qui se créent en dehors de toute scission formelle, pour autant que les activités de ces dernières demeurent liées aux activités des entités existantes et que les autres conditions, mentionnées respectivement à l'article 14, § 2, b), de la loi du 20 septembre 1948 et à l'article 1er, § 4, b), 2, de la loi du 10 juin 1952, soient remplies (articles 1er, 1º, et 7, 1º, du projet);
- l'obligation est créée d'instituer un conseil d'entreprise dans les institutions et établissements qui ne sont pas soumis à un statut syndical spécifique (article 1er, 2º, du projet);
- il est interdit au médecin du travail et au chef du service de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail de faire partie d'une quelconque délégation au sein du conseil d'entreprise ou du comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail (articles 2 et 7, 2º, du projet);
- la possibilité d'être candidat aux élections pour le conseil d'entreprise ou le comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail est élargie aux travailleurs occupés lors de périodes intermittentes et dans le cadre de contrats de travail "atypiques" (articles 3, 1º, et 7, 3º, du projet);
- l'âge maximum pour être éligible comme délégué du personnel est fixé à soixante-cinq ans (articles 3, 2º, et 7, 4º, du projet);

.../...

- les électeurs pour le conseil d'entreprise ne peuvent désigner que des candidats d'une même liste (article 4 du projet);
- les candidats non élus achèvent les mandats des suppléants à mesure que ceux-ci sont appelés à exercer le mandat de membre effectif (articles 5, 3º, et 8, 3º, du projet);
- dans l'hypothèse où le nombre de délégués du personnel est inférieur à deux, il se produit un renouvellement automatique du conseil d'entreprise ou du comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail (articles 5, 4º, et 8, 4º, du projet);
- la procédure à suivre est réglée en cas de modification de l'unité technique d'exploitation entre la date à laquelle la procédure électorale s'engage et celle des élections (articles 5, 6º, et 8, 6º, du projet);
- la désignation du secrétaire du conseil d'entreprise est réglée pour le cas où une telle règle ferait défaut dans le règlement d'ordre intérieur ou celui où plusieurs règlements d'ordre intérieur types seraient d'application (article 6 du projet).

EXAMEN DU TEXTE.

Arrêté de présentation.

Il n'est pas d'usage d'inscrire dans le préambule de l'arrêté de présentation d'un projet de loi d'autres

.../...

mentions que la désignation du ministre à la proposition de qui l'arrêté est pris et, éventuellement, une référence à l'urgence au sens de l'article 3, §§ 1er et 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat.

Il convient dès lors de supprimer le premier alinéa du préambule de l'arrêté de présentation, qui fait référence à l'avis du Conseil d'Etat, d'autant que, conformément à l'article 3, § 1er, des lois coordonnées précitées, cet avis doit être annexé à l'exposé des motifs du projet, au même titre que le texte de l'avant-projet de loi.

Article 1er.

1. Il se déduit de l'exposé des motifs que l'intention qui préside au nouvel article 14, § 2, b), 4°, de la loi du 20 septembre 1948 (article 1er, 1°, du projet) est que la présomption visée à l'article 14 de cette loi "... (s'applique) non seulement lorsque la création de sociétés nouvelles a été envisagée dès la création de la société originaire mais également lorsque ces sociétés sans scission formelle ont été créées au cours des années ...". Cette intention pourrait être exprimée plus clairement dans le texte du nouvel article 14, § 2, b), 4°, de la loi en adoptant la rédaction suivante :

"4° les activités des entités juridiques qui font l'objet d'une scission ou les activités de nouvelles entités juridiques créées ultérieurement, sont liées entre elles".

.../...

2. Il s'infère également de l'exposé des motifs que le nouvel article 14, § 5, de la loi du 20 septembre 1948 se rapporte exclusivement aux conseils d'entreprise. Les mots "sont exceptés des dispositions de la présente loi" sont dès lors trop larges et devraient être remplacés par une référence aux dispositions de la section concernée de la loi, qui comprend les dispositions relatives aux conseils d'entreprise.

Compte tenu de cette observation, la rédaction suivante est suggérée pour le nouvel article 14, § 5 :

"§ 5. Les dispositions de la présente section ne s'appliquent pas aux établissements et institutions dont les membres du personnel sont soumis à des dispositions législatives ou réglementaires fixant leur statut syndical".

Article 2.

Il convient de mentionner également dans la phrase liminaire les lois modificatives des 23 janvier 1975 et 2 janvier 1991. Par ailleurs, il serait préférable d'écrire, à la fin du texte néerlandais de la phrase liminaire "... wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd" au lieu de "... wordt het volgend lid ingevoegd tussen lid 1 en lid 2". Il y aura lieu d'adapter semblablement la rédaction de certains autres articles du projet (notamment celle de l'article 5).

.../...

Article 3.

Contrairement à ce qui est le cas pour les périodes d'occupation définies au premier tiret du nouvel article 19, alinéa 1er, 3°, de la loi du 20 septembre 1948 (article 3, 1°, du projet), le texte qui suit le deuxième tiret de la même disposition ne fait pas mention de l'entité juridique dans laquelle lesdites périodes d'occupation doivent s'être accomplies.

Par ailleurs, mieux vaudrait écrire dans le texte néerlandais qui suit le deuxième tiret du nouvel article 19, alinéa 1er, 3°, "... dat voorafgaat aan dit waarin de verkiezingen plaatsvinden, gedurende ...". Eu égard notamment à la terminologie utilisée à l'article 14, § 4, de la loi du 20 septembre 1948, il convient d'écrire à la fin de la même disposition "... a été occupé, soit en vertu d'un contrat de travail ou d'apprentissage, soit dans des conditions similaires au sens de l'article 14, § 4".

Article 5.

1. Au 1°, il y a lieu de mentionner les lois modificatives des 16 janvier 1967, 23 janvier 1975 et 22 janvier 1985. Le texte néerlandais de cette disposition gagnerait à être rédigé comme suit : "1° § 1, derde tot achtste lid, ... wordt opgeheven".

2. Dans la phrase introductive du nouvel article 21, § 2, de la loi du 20 septembre 1948, il conviendrait d'écrire par souci de clarté :

"Le mandat du délégué du personnel prend fin :".

.../...

3. L'exposé des motifs précise, à propos du nouvel article 21, § 3, de la loi du 20 septembre 1948, que l'intention dont il procède est de "(permettre) à un candidat non élu de passer au stade de suppléant avant de devenir effectif et ceci afin qu'il puisse acquérir les connaissances et l'expérience dans le fonctionnement des conseils ou des comités avant d'être amené à remplir un mandat de membre effectif".

La disposition qui doit traduire cette intention est le nouvel article 21, § 3, alinéa 3, de la loi. Pour plus de clarté, il conviendrait d'exprimer cette intention de manière plus explicite dans le projet. De plus, l'enchaînement serait rendu plus logique en permutant l'alinéa concerné et l'alinéa 2 du nouvel article 21, § 3, cet alinéa visant le cas spécifique dans lequel il n'y a plus de membres suppléants. Dans cette optique, l'alinéa 3 en projet de l'article 21, § 3, est plus proche de l'alinéa 1er de ce paragraphe, qui définit les missions du membre suppléant.

Compte tenu de ces observations, il est proposé d'insérer l'alinéa 3 en projet de l'article 21, § 3, de la loi, sous la forme d'un alinéa 2 dans ce paragraphe - l'alinéa 2 en projet devenant dans ce cas l'alinéa 3 - et de le rédiger comme suit :

"Le candidat non élu de la même catégorie et de la même liste qui a obtenu le plus grand nombre de voix devient suppléant d'un membre effectif siégeant en remplacement d'un membre effectif dont le mandat a pris fin pour l'un des

.../...

motifs énumérés au § 2, 2º à 8º. La présente disposition ne s'applique pas aux candidats visés à l'article 2, § 3, alinéa 2, de la loi du 19 mars 1991 portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel".

A la fin de l'alinéa 2 en projet de l'article 21, § 3, - qui devrait devenir l'alinéa 3 -, il suffit alors d'écrire "... de l'article 2, § 2, de la loi du 19 mars 1991 précitée".

4. Pour le nouvel article 21, § 4, de la loi du 20 septembre 1948 (article 5, 4º, du projet), la rédaction suivante est suggérée :

"§ 4. Si le nombre de délégués du personnel est inférieur à deux, le conseil d'entreprise est renouvelé. Le Roi règle les modalités de ces élections".

5. A l'alinéa 2 du nouvel article 21, § 5, de la loi du 20 septembre 1948 (article 5, 5º, du projet), il semble qu'il faut lire dans le texte néerlandais, par analogie avec l'actuel article 21, § 1er, alinéa 8, de cette loi, "... normale promoties ..." au lieu de "... normale verhogingen ...".

.../...

6. Dans la phrase liminaire de l'article 5, 6°, du projet, il y a lieu de mentionner l'arrêté royal modificatif n° 4 du 11 octobre 1978 et la loi modificative du 21 mai 1991.

Par ailleurs, la disposition énoncée sous l'article 5, 6°, pourrait être formulée plus clairement ainsi qu'il suit :

"6° Si le transfert conventionnel ou la scission intervient pendant la procédure préélectorale et après que la détermination des unités techniques d'exploitation est devenue définitive, il n'est tenu compte du transfert ou de la scission qu'à partir de l'installation du conseil d'entreprise. Dans ce cas, les règles prévues aux 1° à 5° sont d'application".

Article 6.

1. En vue d'une terminologie uniforme, on écrira à la fin de la disposition figurant à l'article 6, 1°, du projet "... dont la liste a obtenu le plus grand nombre de voix".

2. Compte tenu de la précision donnée dans l'exposé des motifs concernant le nouvel article 22, § 7, de la loi du 20 septembre 1948 (article 6, 2°, du projet), ainsi que de la terminologie utilisée à l'article 22 de cette loi, il semble qu'il faut lire dans le texte néerlandais du

.../...

paragraphe 7 en projet "Indien er verschillende model-huishoudelijke reglementen van toepassing zijn in de onderneming, wordt alleen datgene toegepast dat is opgesteld door ...".

Articles 7 et 8.

1. Les modifications que ces articles apportent à la loi du 10 juin 1952 sont parallèles - à l'exception d'un petit nombre d'articles non reproduits - aux modifications que le chapitre Ier du projet apporte à la loi du 20 septembre 1948. Il peut dès lors suffire de se reporter aux observations formulées à propos des dispositions modificatives correspondantes de la loi du 20 septembre 1948.

Il appartiendra néanmoins au Gouvernement de veiller à ce que les dispositions du chapitre Ier du projet soient adaptées en vue de leur reproduction et de leur insertion dans la loi du 10 juin 1952. Ainsi, l'article 8 du projet mentionne encore le "conseil d'entreprise" et le "conseil", notions qu'il y a évidemment lieu de remplacer respectivement par "comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail" et "comité". Par ailleurs, il convient de remplacer, dans le texte néerlandais de l'article 1er bis, § 2, 5°, en projet, de la loi du 10 juin 1952, la référence à "het bij artikel 24 bedoelde rechtscollege" par la référence à "het in artikel 1, § 4, h), bedoelde rechtscollege".

.../...

2. Pour le surplus, l'article 8 du projet appelle seulement les observations suivantes, concernant la technique législative :

- à l'article 8, 1°, il y a lieu de mentionner les lois modificatives des 16 janvier 1967 et 23 janvier 1975, ainsi que l'arrêté royal modificatif n° 4 du 11 octobre 1978;
- dans la phrase liminaire de l'article 8, 6°, il y a lieu de faire mention de l'arrêté royal modificatif n° 4 du 11 octobre 1978 et de la loi modificative du 21 mai 1991.

Article 9.

Si aucun motif particulier ne justifie une dérogation au délai usuel d'entrée en vigueur des lois, mieux vaudrait omettre l'article 9 du projet.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

Mevrouw : S. VANDERHAEGEN,
Madame :

kamervoorzitter,
président de chambre,

de Heren : M. VAN DAMME,
Messieurs : D. ALBRECHT,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

G. SCHRANS,
E. WYMEERSCH,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

Mevrouw : A. BECKERS,
Madame :

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. M. VAN DAMME.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS.

S. VANDERHAEGEN.